

Škály na zisťovanie kvality vzťahu, miery záväzku a vzťahu s rodičmi u partnerov nežijúcich v manželstve

Viera Lehotská, Spoločenskovedný ústav SAV, Košice, lehotska@saske.sk
Marek Dobeš, Spoločenskovedný ústav SAV, Košice, dobes@saske.sk

LEHOTSKÁ, Viera - DOBEŠ, Marek. Scales measuring relationship quality, commitment in relationship and relationship with parents in partners not living in marriage. *Individual and Society*, 2013, Vol. 16, No. 1.

This article discusses item analysis of three scales related to intimate relationships between partners: Relationship Quality Scale, Commitment Scale, and Relationship with Parents Scale. At the same time it research correlations between subscales of particular scales.

Relationship quality. Commitment. Relationship with parents. Cohabitation.

Úvod

Oblasť partnerských vzťahov je často skúmanou časťou psychológie. Najčastejšie sú pri jej štúdiu spomínané dva konštrukty - kvalita vzťahu a miera záväzku.

Kvalita vzťahu sa definuje viacerými premennými, najčastejšie je však kombináciou viacerých premenných: vnímanou stabilitou, komunikáciou, prežívaním šťastia vo vzťahu, konfliktom, dĺžkou trvania vzťahu, spravodlivosťou vzťahu (Brown, Booth, 1996; Brown, 2004). S kvalitou vzťahu súvisí aj spokojnosť so vzťahom, ktorá vychádza z pozitívneho hodnotenia vzťahu a zo vzájomného uspokojovania potrieb partnerov (Výrost, 2008).

Mierou záväzku sa zaoberá najmä Rusbultovej (1983) model investovania („investment model“). Vychádza z teórie vzájomnej závislosti („interdependence theory“). Hlavnú úlohu tu zohrávajú 2 premenné: spokojnosť so vzťahom a záväzok. Spokojnosť so vzťahom podporuje záväzok v tomto vzťahu zotrvať. Záväzok je tvorený dvoma zložkami: vnímanou kvalitou alternatív a mierou investovania do vzťahu. Záväzok je tým silnejší, čím menšie sú vnímané kvality alternatív k danému vzťahu a čím viac sa do vzťahu investovalo. Investície do vzťahu môžu byť vnútorné - čas, emocionálne úsilie, zverovanie tajomstiev a pod., a vonkajšie - spoloční priatelia, spomienky, majetok a pod. Spokojnosť a záväzok nemusia byť vo vzájomnom tesnom vzťahu, lebo je možné byť nespokojný so vzťahom, ale mať záväzok ostať v ňom, keďže vnímaná kvalita alternatív je nízka alebo miera investovania do vzťahu je vysoká.

Ďalšou dôležitou charakteristikou, ktorá vplýva na kvalitu partnerského vzťahu, je vzťah s rodičmi. Napríklad, emocionálna vrelosť rodičov voči dieťaťu podporuje jeho sebavedomie, zdravý psychický vývin, a to sa môže prejavovať vo vnímanej kvalite vzťahu a v silnom záväzku voči partnerovi/rke bez ohľadu na typ vzťahu. Horší vzťah s rodičmi spôsobuje menšiu spokojnosť so vzťahom, lebo v nefunkčnosti partnerského vzťahu sa odrážajú málo objasnené vzorce správania s detstvom (Guy, 2010).

Na skúmanie všetkých týchto konštruktov bolo vytvorených viacero škál. Nie všetky však majú dobrú

reliabilitu, častokrát sú položky škály málo zrozumiteľné. Cieľom nášho výskumu bolo identifikovať a upraviť škály, ktoré by bolo možné používať pri štúdiu slovenskej populácie. Pri zostavovaní nášho dotazníka sme sa inšpirovali nasledovnými známymi škálami (v ich popise uvádzame ich pôvodnú formu a obsah):

Škála kvality partnerského vzťahu je vytvorená na základe pôvodne 25 položkového dotazníka Braikerovej a Kelleyho (1979) (Relationship Questionnaire). Tento dotazník zisťuje 4 dimenzie blízkeho vzťahu: lásku, konflikt, ambivalenciu a udržiavanie. Dimenzia Lásky vyjadruje pocity blízkosti a oddanosti voči partnerovi, vnímanie toho, že partneri k sebe patria. Subškála Konfliktu vyjadruje konflikt a negatívne pocity medzi partnermi. Subškála Ambivalencia obsahuje položky týkajúce sa pochybností v postoji k vzťahu, k jeho budúcnosti a položky týkajúce sa strachu zo straty nezávislosti. Dimenzia Udržiavania referuje o komunikácii medzi partnermi, čo má za následok zvyšovanie spokojnosti so vzťahom. Respondent zaznamenáva svoj postoj k jednotlivým položkám.

Škála miery partnerského záväzku vychádza zo Škály modelu investovania (Investment Model Scale; Rusbult, Martz, Agnew, 1998). Obsahuje subškálu Záväzok a tri subškály zisťujúce mieru závislosti na vzťahu, resp. potreby vzťahu: Spokojnosť so vzťahom, Kvalita alternatív, Miera investovania do vzťahu. Potreba vzťahu zvyšuje záväzok voči tomuto vzťahu alebo povedané inak: záväzok je determinovaný spokojnosťou, kvalitou alternatív a mierou investovania do vzťahu.

Autori škály zistili, že škála naozaj meria 4 konštrukty a že každý je sýtený nezávislými faktormi. Škála sa zameriava na charakteristiky vzťahu, resp. interpersonálne charakteristiky, nesúvisí s osobnostnými dispozíciami. Snažili sa skonštruovať metodiku, ktorá by predpovedala pretrvanie vzťahu aj v budúcnosti. Niektoré vzťahy napríklad pretrvávajú aj napriek nespokojnosti partnerov alebo sa rozpadnú napriek spokojnosti partnerov, ktorých však lákajú možnosti uspokojiť svoje potreby mimo vzťahu.

Škála vzťahu s rodičmi bola vytvorená na základe skrátenej 23-položkovej verzie (Arrindell a kol., 1999) pôvodne 81-položkového dotazníka E.M.B.U. (Perris a kol., 1980 v Arrindell a kol., 1999). Je používaná na hodnotenie toho, ako si dospelí respondenti pamätajú výchovné správanie svojich rodičov. Skratka E.M.B.U. je švédsky akronym pre Egena Minnen Beträffande Uppfostran (Moje spomienky, ako ma vychovávali) (Poliaková et al., 2007). Skrátená forma E.M.B.U. pozostáva z 3 subškál: Odmietnutie, Emocionálna vrelosť a Hyperprotektivita. Respondent zaznamenáva svoje odpovede na Likertovej škále osobitne pre matku a osobitne pre otca. Medzi Odmietaním a Emocionálnou vrelosťou sa potvrdil signifikantný negatívny vzťah, ďalší signifikantný ale pozitívny vzťah je medzi Odmietnutím a Hyperprotektivitou a nesignifikantný vzťah sa preukázal medzi Hyperprotektivitou a Emocionálnou vrelosťou.

Arrindell a kol. (1999) skúmali dôkazy konštruktivej validity porovnávajúc dimenzie EMBU so škálami merajúcimi osobnosť, sebahodnotenie a aspekty sexuálnej roly (maskulinita, feminita). Skrátená forma E.M.B.U. sa preukázala ako funkčný nástroj a zároveň ekvivalentný k 81-položkovej verzii. Subškály sa prejavili ako reliabilné a validné.

Vzorka

Respondentov sme oslovovali najmä prostredníctvom sociálnej siete Facebook metódou snehovej gule. Vzorku tvorilo 55 ľudí. 35 bývalo v spoločnej domácnosti s partnerom, 20 bolo v partnerskom vzťahu, no nebývali spolu. Respondenti neboli so svojim partnerom zosobášení.

Vzorku tvorilo 33 žien a 22 mužov. Vek respondentov sa pohyboval od 18 do 37 rokov, s priemerom 25,9 rokov.

Metóda

Pracovali sme s tromi škálami:

Škála kvality partnerského vzťahu vznikla modifikáciou Dotazníka vzťahu (Relationship Questionnaire; Braiker, Kelley, 1979). Obsahuje štyri subškály: Láska, Konflikt, Ambivalencia a Komunikácia.

Respondenti odpovedali na každú otázku na škále 1 až 5. Ku každému číslu škály bola priradená slovná kotva: 1 - úplne súhlasím, 2 - súhlasím, 3 - niečo medzi, 4 - nesúhlasím, 5 - vôbec nesúhlasím.

Škála miery partnerského záväzku vznikla modifikáciou Škály modelu investovania (Investment Model Scale; Rusbult, Martz, Agnew, 1998). Obsahuje 4 subškály: Spokojnosť so vzťahom, Kvalita alternatív, Miera investovania do vzťahu, Záväzok. Prvé tri spomenuté subškály zisťujú mieru závislosti na vzťahu, resp. potreby vzťahu.

Respondenti odpovedali na každú otázku na škále 1 až 5. Ku každému číslu škály bola priradená slovná kotva: 1 - úplne súhlasím, 2 - súhlasím, 3 - niečo medzi, 4 - nesúhlasím, 5 - vôbec nesúhlasím.

Škála vzťahu s rodičmi (Arrindell a kol., 1999; slovenský preklad Poliaková et al., 2007) obsahuje 3 subškály: Odmietnutie, Hyperprotektivita a Emocionálna vrelosť. Každá otázka má verziu pre vzťah s matkou a vzťah s otcom.

Respondenti odpovedali na každú otázku na škále 1 až 5. Ku každému číslu škály bola priradená slovná kotva: 1 - áno väčšinou, 2 - áno často, 3 - niekedy, 4 - áno, ale málokedy, 5 - nie nikdy.

Pre každú subškálu sme vypočítali Cronbachovu alfu a odstránili sme položky, ktoré nízko korelovali s ostatnými položkami v subškále. Napokon sme pre každú subškálu vypočítali hrubé skóre ako priemer jednotlivých odpovedí. Vypočítali sme Pearsonov korelačný koeficient pre kombinácie jednotlivých subškál.

Výsledky

Položková analýza

Škála Kvalita vzťahu

V subškále Láska sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,82.

V subškále Konflikt sme po položkovej analýze vyradili položku „Problémy, o ktorých sa s partnerom hádame, sú vážne“. Zo zostávajúcich štyroch položiek sme vypočítali Cronbachovu alfu 0,80.

V subškále Ambivalencia sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,77. Prvá položka subškály je skórovaná inverzne.

V subškále Komunikácia sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,77.

Škála Miera záväzku

V subškále Spokojnosť sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,84.

V subškále Alternatívy sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,74.

V subškále Investície sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,66.

V subškále Záväzok sme vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,69. Druhá a tretia položka sú skórované inverzne.

Škála Vzťah s rodičmi

V subškále Odmietnutie sme pre matku vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,77 a pre otca 0,73.

V subškále Hyperprotektivita sme pre matku vypočítali z piatich položiek Cronbachovu alfu 0,78 a pre otca 0,68. Druhá položka je skórovaná inverzne.

V subškále Emocionálna vrelosť sme pre matku vypočítali zo štyroch položiek Cronbachovu alfu 0,86 a pre otca 0,78.

Výsledné znenie položiek je uvedené v prílohe 2.

Korelačná analýza

Korelácie v rámci škál

Pre každú subškálu sme vytvorili hrubé skóre ako priemer odpovedí v jednotlivých položkách. Tieto výsledky sme potom navzájom korelovali (Príloha 1).

Korelačná analýza nám potvrdila signifikantné vzťahy medzi jednotlivými subškálami škál Kvality vzťahu a Miery záväzku. Všetky subškály v jednotlivých škálach navzájom signifikantne korelovali. Jedinou výnimkou bol nesignifikantný vzťah subškál Komunikácia a Konflikt v rámci škály Kvalita vzťahu.

V škále Vzťah s rodičmi signifikantne korelovali subškály pre mamu a pre otca v rámci všetkých subškál. Negatívne signifikantne korelovali subškály Odmietanie a Emocionálna vrelosť u mamy i u otca.

Pozitívne korelovali Emocionálna vrelosť a Hyperprotektivita u mamy.

Korelácie medzi škálami

Do veľkej miery medzi sebou korelovali subškály škál Kvalita vzťahu a Miera záväzku. Vystáva preto otázka nakoľko je použitie oboch škál redundantné.

Medzi subškálami škál Kvalita vzťahu a Vzťah s rodičmi sme nezistili žiadne signifikantné korelácie.

Pri škálach Miera záväzku a Vzťah s rodičmi sme zistili jedinou negatívnu signifikantnú koreláciu medzi subškálami Investícia do vzťahu a Hyperprotektivita u otca.

Diskusia

Všetky skúmané škály a ich subškály vykazujú dobrú reliabilitu. Cronbachova alfa každej zo subškál sa pohybuje v stredných a vyšších hodnotách. To dáva dobrý podklad na použitie týchto škál pre výskum aspektov partnerských vzťahov u ľudí nežijúcich v manželstve. Škály je samozrejme možné použiť i pri výskume charakteristík manželstva, naša štúdia však s takouto vzorkou nepracovala.

Jednotlivé subškály škál Kvalita vzťahu a Miera záväzku spolu korelujú. Na jednej strane je to prirodzené, keďže tieto konštrukty nie sú nezávislé. Na druhej strane je však možným námetom na ďalšie skúmanie to, nakoľko by sa ešte dané škály dali zredukovať tak, aby výskumníci ušetrili respondentom námahu a čas.

Prekvapujúcim sa javí to, že škála Vzťahy s rodičmi nekoreluje s ostatnými dvoma škálami, aj keď v literatúre sú bežné zistenia, že vzťah s rodičmi súvisí s kvalitou partnerského vzťahu (Guy, 2010). I keď v našej štúdii nevyšli signifikantné korelácie, často boli korelačné koeficienty na hranici signifikantnosti. Je preto možné, že na väčšej vzorke by tieto vzťahy mohli byť signifikantné. Zároveň to naznačuje, že i keď súvislosť tam je, nemusí byť jednoznačná a môže byť moderovaná ďalšími faktormi.

Pracovali sme síce s malou vzorkou respondentov (N=55), preto by bolo vhodné výsledky overiť na väčšej vzorke, avšak výsledky už naznačujú istý smer, napr. v zmysle reliability škál.

Škály Kvality vzťahu a Miery záväzku sme preložili z angličtiny a upravili znenie, podľa nášho názoru, nejednoznačných položiek tak, aby boli zrozumiteľné respondentom. Veríme, že pomôžu i ostatným pri skúmaní aspektov partnerských vzťahov.

Scales measuring relationship quality, commitment in relationship and relationship with parents in partners not living in marriage

In this study we worked with three scales, which we formed from three original scales measuring relationship quality, relationship commitment and relationship with parents. We worked with smaller sample (N=55) of respondents living in unmarried relationship with their partner and with dating respondents. In terms of the item analysis we remove some items with low Cronbach alfa from the scale and compute reliability through Cronbach alfa for subscales of each scale. We also investigated reciprocal correlations between subscales of particular scales. Results refer to good reliability of scales made by us. Subscales of the scales measuring relationship quality and commitment significantly correlated in the way we expected. Our expectations were not confirmed in full extent in the case of scale measuring relationship with parents. Correlations of subscales between scales measuring relationship quality and commitment were frequent and significant. But different results appeared for subscales of scales measuring relationship quality and relationship with parents. There was significant

correlation only between one subscale of scale measuring commitment and one subscale in scale measuring relationship with parents. Although we worked with small sample, results suggest certain direction in findings, which should be verified on bigger sample.

Literatúra:

ARRINDELL, W. A. - SANAVIO, E. - AGUILAR, G. - SICA, C. - HATZICHTRISTOU, CH. - EISEMANN, M. - RECINOS, L. A. - GASZNER, P. - PETER, M. - BATTAGLIESE, G. - KALLAI, J. - van der ENDE, J. (1999). The development of a short form of the EMBU: Its appraisal with students in Greece, Guatemala, Hungary and Italy. In: *Personality and Individual Differences*, 27, 613-628.

BRAIKER, H. B. - KELLEY, H. H. (1979). Conflict in the development of close relationships. In R. L. Burgess - T. L. Huston (Eds.). *Social exchange in developing relationships*, New York : Academic, 135-168.

BROWN, S. L. (2004): Moving from cohabitation to marriage: effects on relationship quality. In: *Social Science Research*, 33, 1-19.

BROWN, S. L. - BOOTH, A. (1996). Cohabitation Versus Marriage: A Comparison of Relationship Quality. In: *Journal of Marriage and Family*, Vol. 58, No. 3, 668-678.

GUY, C. (2010). Anatomie lásky. Praha : Portál.

POLIAKOVÁ, M. - MOJŽIŠOVÁ, V. - HAŠTO, J. (2007). Skrátený dotazník zapamätaného rodičovského správania ako výskumný a klinický nástroj s-E.M.B.U. In: *Psychiatria - Psychoterapia - Psychosomatika*, 14(2-3), 79-88.

RUSBULT, C. E. (1983). A Longitudinal Test of the Investment Model: The Development (and Deterioration) of Satisfaction and Commitment in Heterosexual Involvements. In: *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 45, No. 1, 101-117.

RUSBULT, C. E. - MARTZ, J. M. - AGNEW, CH. R. (1998). The Investment Model Scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. In: *Personal Relationships*, 5, 357-391.

VÝROST, J. (2008). Osobní vztahy. In: J. Výrost, I. Slaměník (Eds.), *Sociální psychologie*, Praha : Grada, s. 233-248.

Príloha 1: Tabuľka korelačných koeficientov medzi jednotlivými subškálami použitých nástrojov. Uvedené sú hodnoty korelačných koeficientov a miera signifikantnosti.

Príloha 2: Výsledné položky subškál - názov subškály a položky.

1. Som...

- o muž
- o žena

2. Koľko máte rokov?

3. V akom vzťahu ste so svojou súčasnou partnerkou/svojím súčasným partnerom?

- o manželstvo

o nie sme zosobášení, ale žijeme spolu v jednej domácnosti

o chodíme spolu, ale nežijeme spolu v jednej domácnosti

o nemám partnera

KVALITA VZŤAHU

	úplne súhlasím	súhlasím	niečo medzi	nesúhlasím	vôbec nesúhlasím
V tejto časti dotazníka sa Vás budeme pýtať na to, ako vnímate Váš partnerský vzťah. Odpovede, prosím, zaznamenávajúte na stupnici od „úplne súhlasím“ po „vôbec nesúhlasím“. Prosím, odpovedajte pravdivo a úprimne.					
Láska					
Veľmi milujem svoju partnerku/svojho partnera.					
Moja partnerka/môj partner je pre mňa oporou.					
Cítim, že svoju partnerku/svojho partnera veľmi potrebujem.					
Môj súčasný vzťah je unikátny, výnimočný v porovnaní s mojimi partnerskými vzťahmi v minulosti.					
Konflikt					
S partnerkou/partnerom sa často hádame.					
Na partnerku/partnera som často nahneváný/á.					
Často zvyknem svojej partnerke/svojmu partnerovi za niečo vynadať.					
Mám často pocit, že by som bol radšej bez mojej partnerky/môjho partnera.					
Ambivalencia, rozpornosť					
Som si istý/á, že v tomto vzťahu chcem pokračovať.					
Cítim sa byť nasilu tlačný/á do pokračovania nášho vzťahu.					
Cítim sa zmätený/á ohľadom mojich pocitov voči partnerke/partnerovi.					
Uvažujem nad tým, že by mi bolo lepšie v inom vzťahu.					
Udržiavanie/komunikácia					
Odhaľujem partnerke/partnerovi hlboké a dôverné informácie.					
Trávime s partnerkou/partnerom veľa času rozprávaním sa o problémoch medzi nami a snahou vyriešiť tieto problémy.					
Často sa s partnerkou/partnerom rozprávame o kvalite nášho vzťahu. (napr. aký je náš vzťah „dobrý“, či som s ním spokojný/á, ako by sa dal zlepšiť atď.)					
Často hovorím partnerke/partnerovi o tom, čo chcem alebo potrebujem v rámci nášho vzťahu.					

ŠKÁLA MODELU INVESTOVANIA

V tejto časti dotazníka sa nachádzajú otázky týkajúce sa opäť partnerského vzťahu. Odpovedzte, prosím, do akej miery súhlasíte s nasledujúcimi výroky. Svoje odpovede, prosím, zaznačte na stupnici od „úplne súhlasím“ po „vôbec nesúhlasím“.

	úplne súhlasím	súhlasím	niečo medzi	nesúhlasím	vôbec nesúhlasím
Spokojnosť so vzťahom					
Som spokojný/á s našim vzťahom.					
Môj partnerský vzťah je oveľa lepší ako vzťah iných.					
Náš vzťah ma robí šťastným/šťastnou.					
Náš vzťah napĺňa moje potreby vzájomnej intimity, blízkosti, priateľstva atď.					
Kvalita alternatív					
Priťahujú ma aj iné ženy/iní muži než môj partner/moja partnerka.					
Keby som nechodil/a s mojou priateľkou/mojím priateľom, nemal/a by som sa zle - našiel/našla by som si niekoho zaujímavého, s kým by som chodil/a.					
Mám bohatý spoločenský život aj bez svojho partnera/svojej partnerky.					
Moje potreby vzájomnej intimity, blízkosti, priateľstva atď. by mohli byť ľahko naplnené v inom vzťahu.					
Miera investovania do vzťahu					
Do nášho vzťahu som veľa vložil/a bolo by veľa toho, o čo by som prišiel/prišla, keby sa náš vzťah skončil.					
Veľa z môjho života je prepojené s mojou partnerkou/mojím partnerom, a to všetko by som stratil, keby sme sa rozišli.					
Prežili sme s partnerom/rkou toho spolu už toľko, že by sa mi z nášho vzťahu len veľmi ťažko odchádzalo.					
V porovnaní s inými ľuďmi, ktorých poznám, som vložil/a do toho nášho vzťahu veľa.					
Záväzok					
Chcem, aby náš vzťah pretrval veľmi dlho.					
Nerozčúľil/a by som sa príliš, keby sa náš vzťah v blízkej budúcnosti rozpadol.					
Je pravdepodobné, že v priebehu nasledujúceho roka budem chodiť s niekým iným než s mojou súčasnou partnerkou/mojím súčasným partnerom.					
Cítim sa veľmi pripútaný k nášmu vzťahu - veľmi silno pripútaný s partnerkou/partnerom.					

VZŤAH S RODIČMI

Na nasledujúce otázky odpovedajte prosím tak, že otázku zodpoviete osobitne pre MATKU a osobitne pre OTCA na stupnici od „áno väčšinou“ po „nie nikdy“.					
	áno väčšinou	áno často	niekedy	áno, ale málokedy	nie nikdy
Odmietnutie					
Stávalo sa, že moji rodičia sa tvárili mrzuto alebo nahnevane bez toho, aby mi povedali dôvod.					
MAMA					
OTEC					
Moji rodičia ma často zahanbovali.					
MAMA					
OTEC					
Správali sa ku mne ako k „čiernej ovci“ rodiny alebo ako k „obetnému baránkovi“.					
MAMA					
OTEC					
Moji rodičia by ma tvrdo potrestali aj za maličkosti.					
MAMA					
OTEC					
Emocionálna vrelosť					
Moji rodičia ma chválili.					
MAMA					
OTEC					
Keď sa mi nedarilo, cítil/a som, že sa ma moji rodičia snažili upokojiť a povzbudiť.					
MAMA					
OTEC					
Moji rodičia mi dávali slovne a gestami najavo, že ma majú radi.					
MAMA					
OTEC					
Medzi mnou a mojimi rodičmi som cítil/a nehu a vrelosť.					
MAMA					
OTEC					
Hyperprotektivita					
Myslím si, že moji rodičia sa prehnane obávali o to, aby sa mi niečo nestalo.					
MAMA					
OTEC					
Mohol/a som chodiť, kam som chcel/a bez toho, aby sa do toho moji rodičia príliš starali.					
MAMA					

OTEC					
Mal/a som pocit, že moji rodičia zasahovali do všetkého, čo som robil/a.					
MAMA					
OTEC					
Stávalo sa, že som si želal/a, aby sa moji rodičia menej starali o to, čo som robil/a.					
MAMA					
OTEC					
Stávalo sa, že mi rodičia zakázali niečo, čo mali iné deti dovolené, pretože sa báli, že sa mi môže niečo stať.					
MAMA					
OTEC					